

Debattheftet 2023 – foreløpige
kommentarer

November 2022 - AK

Debatthefte 1 2023

Evne og kraft til å bære

- [KS-Debatthefte-I-2023-Evne-og-kraft-til-a-bere.pdf](#)
- Skal brukes som utgangspunkt og inspirasjon til debatt i kommunestyre
- Tar for seg de mest relevante utfordringene fremover
  - Flere eldre gir økt helse- og omsorgsbehov
  - Flere utenfor samfunns- og arbeidsliv
  - Klima-, natur- og miljøutfordringene tiltar
  - Digitalisering i ulik fart og med ulik kraft
  - Større risiko for uønskede hendelser
  - Demokrati utfordres fra flere hold
  - Vedvarende mangel på personell og kompetanse

Interessante påstander

- Vekst i befolkning ujevnt fordelt
- Særlig høy, gjennomsnittlig alder
- Økende behov for helse og omsorg
- Vedlikeholdsetterslep
- Trangere økonomi → tøffere prioriteringer
- Utenforskap og ungt utenforskap
- Psykiske lidelser viktig årsak
- Skjerpede nasjonale miljømål
- Juridiske, tekniske utfordringer på digitalisering, med utfordrende infrastruktur
- Større risiko for uønskede hendelser, både naturlige og terror
- Svekket tillit til demokratiske prosesser, samt tøffere offentlig ordskifte
- Sterk grad av lovkrav som er krevende å ievareta
- Utfordringer med å dekke kompetent arbeidskraft
  - Kommunene må planlegge for at tilgang blir mer begrenset

KS forslag – styrke klima- og naturhensyn

- Løsninger som begrenser arealforbruk
- Arealbruksmøster som fremmer utvikling av kompakte byer/tettsteder – reduserer transportbehov
- Styrke sentrum
- Samarbeid for å finne regionale løsninger
- Sørge for administrativ kapasitet og kompetanse (planlegging, klima- og naturforvaltning)
- La mest mulig av naturen være urørt
- Bygge der naturen allerede er ødelagt
- Minimere naturinngrep
- Restaurere ødelagt natur

Omstilling og mobilisering

- Vedvarende begrenset tilgang på kompetent arbeidskraft
- Omstillingsbehov størst i helse- og omsorg
- Tidlig involvering av tillitsvalgte suksessfaktor
- Tidlig og samordnet innsats for barn og unge stor betydning
- Det blir flest eldre

Hva merker jeg meg

- Lærere får liten oppmerksomhet
- Helsesektoren får stor oppmerksomhet
- Ungt utenforskap
- 11% av befolkningen mellom 15 og 29 er verken i arbeid, under utdanning eller opplæring.
- En økende andel barn vokser opp i familier med lav inntekt
- Vi vet at pandemien gikk spesielt hardt ut over barn og unge
- Henvisning til spesialisthelsetjenesten har økt
- Psykiske lidelser er en viktig årsak til ung uførhet og frafall fra utdanning og arbeidsliv

Og staten og
KS og
kommune-
budsjett,
da..?

- Vi har et meget høyt antall undervisningstimer gitt av ufaglærte
- Særlig spesialundervisning er hardt rammet
- Med kvalifisert lærer MÅ vi mene det samme som Udir
  - KS, derimot, er omtrentlige i denne sammenhengen
- Vi må være tydelig på at det er mange veier til læreryrket, MEN de inneholder alle pedagogikk
- Lokal autonomi under press
- Vi bare må gå veien om lovkrav, ser det ut som

KS spør – debatthefte I

- Er utfordringsbildet gjenkjennbart?
- Er det andre langsiktige utfordringer?
- Hvilke utfordringer er spesielt viktig å være oppmerksom på?
- Hvilke muligheter og utfordringer opplever kommune/fylkeskommune selv i arbeidet med bærekraftlig arealbruk?
- Hvilke nye verktøy og virkemidler vil være nyttige og nødvendige i kommunens/fylkeskommunens arbeid med bærekraftig arealbruk?
- Hva er de største barrierene for å få til en raskere omstilling i din kommune/fylkeskommune?
- Hvor ser dere mulighet for å mobilisere internt i egen organisasjon og med eksterne utenfor organisasjonen?

Hurdalsplattformen

FOR EN REGJERING UTGÅTT FRA
ARBEIDERPARTIET OG SENTERPARTIET

2021-2025

KS og Hurdalsplattformen

- KS viser til regjeringsplattformen flere ganger.
  - Men ikke når det gjelder skole og ikke når det gjelder lærere
- Fra Hurdalsplattformen
  - ... regjeringa vil møte den varsla lærermangelen med ei brei satsing på å rekruttere, utdanne og beholde flest kvalifiserte lærere....
  - Styrke tidlig innsats i skolen, blant annet ved å legge til rette for flere spesialpedagoger og annen spesialkompetanse som kan gi elever rask og ubyråkratisk oppfølging
  - Styrke oppfølgingen av ungdom i overgangen fra skole til læretid

Arbeiderpartiet

Senterpartiet

Umiddelbar respons

KS virker ikke å ville gå i samme retning som regjering når det gjelder skole

Det vil være lurt å påpeke dette, og ansvarliggjøre KS i forhold til regjeringens politikk

Selv om regjeringen av ulike grunner var passive i tariffoppgjøret – vil de se på et KS som motarbeider deres egen politiske plattform?

KS debatthefte II 2023 - Mellomoppgjøret

« Vi har lagt et krevende hovedtariffoppgjør i 2022 bak oss. Vi ble enige med 37 av 40 organisasjoner om en ny Hovedtariffavtale som lærerorganisasjonene ikke aksepterte, og gikk til streik»

« Nå er det tid for å rette blikket fremover...»

«.. Det handler om å verdsette hele laget, og som er viktige for å skape gode velferdstjenester..»

«Vi vil oppfordre dere til å behandle debattheftet I og II politisk....»

«lykke til med diskusjonene om tariffoppgjøret 2023»

Behandling av debattheftet og unntak fra offentligheten

KS bruker offentlighetslovens §23

«... Unntak av omsyn til det offentlege sin
forhandlingsposisjon»

«.. Først og fremst aktuell i
lønnsforhandlinger(...) fordi innsyn kan
«svekkje» den strategiske stillinga til
organet i den aktuelle saka eller i
framtidige saker.»

Kommunelovens §11-5 b forteller at
«dersom hensynet til tungtveiende
interesser tilsier det, og opplysninger i
dokumentet kan være unntatt innsyn etter
offentlighetsloven, kan det vedtas lukket
møte».

ETTER forhandlingsresultatet: «... er
grunnlaget for å unnta dokumentene fra
offentligheten som regel ikke lenger
tilstede»

Here we go again...KS

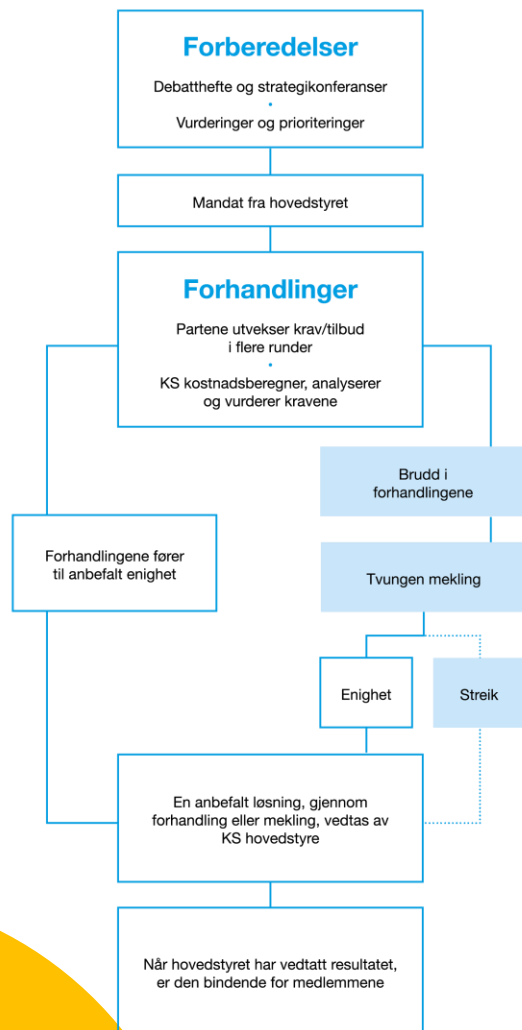
- Gode ideer?
- Hvordan møter vi slike påstander?
- Skal Vi lage noe lokal uro?
- Skal vi se hva kommunene velger å gjøre?
- Skal vi vente til tariffoppgjøret er ferdig, og så kreve innsyn?
- Hvilket budskap skal vi ha til sentral forhandlingsledelse?
- Hva tenker dere?

Hva sier debatthefte II

- Mellomoppgjør der det skal forhandles om lønnsendringer
- KS politisk valgte hovedstyret som vedtar forhandlingsmandatet
- Viktig med god forankring blant folkevalgte i kommunene
- Regionsvise sammenstillinger legger grunnlag for drøftinger
- Rekordstor oppslutning i uravstemning (75%). Alle stemte ja i 2022

Gjennomføring av et mellomoppgjør – i korte trekk

Hva sier debatthefte II

- KS og organisasjonene er enige om et kompetansebasert lønnssystem
- Lønnssystemet åpner IKKE for sentralt å avtale egne lønnstillegg til egne yrkesgrupper
- For eksempel: som et resultat av 2019, der sykepleierne var egen gruppe, fikk også for barnehagelærere og vernepleiere mm.
- Partene lokalt har mulighet til å avtale høyere lønn til enkelte yrkesgrupper der det er nødvendig, for eksempel av rekrutteringshensyn

.. Og er nå dette helt sant...?

En god lærer er en god start.

- Hvem andre enn «enkelte yrkesgrupper» er i 7963, 7965 og 7966, KS?
- Alle ansatte fikk sentrale lønnstillegg, og unge og nyutdannede fikk et ekstra lønnsløft
- Også 7963, 7965 og 7966?
- KS vil prioritere helse.
- Uten egne stillingsgrupper kan de dermed få tillegg på helg, kveld, ubekvem og liknende dersom poenget er at lærerne ikke skal få noe

KS og frontfagsmodellen

Årslønnsvekst for ulike perioder

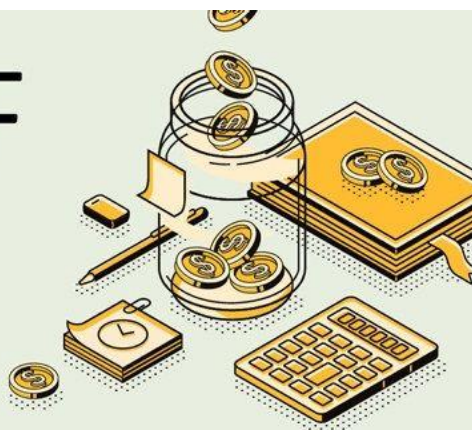
Periode	NHO-bedrifter i industrien – i alt	Kommune-ansatte i alt	HTA kapittel 4
2014-2021	23,1 %	24,5 %	24,0 %
2016-2021	14,1 %	13,9 %	13,7 %
2020-2021	3,1 %	2,6 %	2,5 %

Kilde: TBU og TBSK

- KS slutter opp om den
- Nevner trepartssamarbeidet
- Koordinert lønnsdannelse
- Bygger på høy grad av tillit
- Modellen har fungert godt over tid
- «De siste fem årene har frontfaget, kommunesektoren som helhet og HTA kapittel 4 hatt tilnærmet lik lønnsvekst»

KS om hoved- tariffoppgjøret 2022

TARIFF 2022

- Hovedsignaler:
- KS mener de fikk en god, samlet løsning
  - Ivaretar hele laget av ansatte
  - Tar grep for å rekruttere og beholde viktig kompetanse
- Unge og nyutdannede fikk et ekstra lønnsloft
- Hovedsakelig lærere får eget lønnstillegg fra 1. januar 2023
- Fra 1. januar økes godtgjøringene for natt og helg betydelig
  - Styrke rekruttering

KS om lærerstreiken

- Ble gjort flere forsøk på å komme til enighet
- KS strakk seg langt uten å lykkes
- Handlingsrommet var svært begrenset – enig med de 37 andre organisasjonene
- Det «ble hevdet at lærergruppene var nedprioritert». Men det gjennomføres «imidlertid ikke» egne forhandlinger for lærerne, og lærergruppene får samme lønnstillegg som de andre ansatte med samme utdanningslengde
- Kvalifiserte lærere er avgjørende. KS støtter kompetansekravene
- KS jobber med tiltak for å styrke laget rundt eleven, redusere omfang av rapportering og administrativt arbeid, samt andre tiltak for å rekruttere, utvikle og beholde flere kvalifiserte lærere

KS om mellomoppgjøret

- Stor økonomisk usikkerhet, ekstreme energipriser, stigende inflasjon, økende rente.
- Usikkert om det blir reallønnsvekst i 2023
- Hvor mye som er bundet opp kan først beregnes når rikslønnsnemnd er ferdig
- Regjeringen anslår innstramminger i kommunesektoren til vel 7 mrd kroner
- Dersom SSB og Norges bank får rett, vil innstramminger bli mellom 10 og 12 mrd kroner.

KS og lønn

-
- Lønn er ett av flere verktøy
  - Strekker seg langt for å forene sprikende krav
  - Må også hensynta viktige prioriteringer
  - Størst utfordringer å rekruttere:
    - Sykepleiere
    - Leger
    - Psykologer
    - Vernepleiere
    - Ingeniører
    - Barnehagelærere
  - Demografisk utvikling venter å forsterke utfordringer i helse- og omsorgstjenesten

KS og mellomoppgjøret

- Nevner mulighet for lokal pott
- Nevner ulike profiler
  - Likt kronetillegg
  - Flatt kronetillegg gir lavtlønnsprofil
  - Kan gis ulike kronetillegg til ansatte i ulike stillingsgrupper og/eller ulike ansiennitetstrinn (Blir ikke dette selvmotsigende?)
  - Kan gis som likt prosenttillegg. Høytlønsprofil

KS spør, debatthefte II

- Bør den økonomiske rammen i mellomoppgjøret 2023 forhandles sentralt, eller bør deler av den forhandles lokalt, ut fra lokale behov og prioriteringer?
- Hvis det avsettes midler til lokale forhandlinger, hvor stor bør potten i så fall være?
- Hvis rammen fordeles sentralt:
  - Er det ønskelig at alle ansatte får omtrent like store tillegg, eller er det ønskelig med en tydeligere prioritering av enkelte grupper fremfor andre?
  - Om enkelte grupper skal prioriteres, hvilke stillingsgrupper og/eller ansiennitetstrinn bør i så fall få størst tillegg?

Vi har en jobb å gjøre – og mest lokalt

- Vi må passe på at debattheftet faktisk blir debattert
- Vi må ansvarliggjøre politikere når det gjelder rekruttering av lærere
- Vi må kreve innsyn i saksbehandling av heftet.
  - Dersom det viser seg at KS har rett – Vi må passe på at kommunens politikere vet at vi krever innsyn i ettertid og ansvarliggjør dem for prosessen